

Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, fakss: 63601118, e-pasts: dome@ventspils.lv

LĒMUMS

2020.gada 16.oktobrī

Ventspilī

Nr.148
(protokols Nr. 20; 23.§)

Par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību
SIA „Ventspils lidosta”

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu publiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

Nemot vērā to, ka Ventspils pilsētas dome ir 100% kapitāla daļu turētāja SIA „Ventspils lidosta” (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un iepriekšējā Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir vērtēta 2015.gadā, pašvaldībai ir pienākums no jauna izvērtēt tās līdzdalības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) prasībām.

Atbilstoši VPIL 88.panta pirmajai daļai, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

VPIL 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Ventspils pilsētas pašvaldība ir veikusi attiecīgu izvērtējumu par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā (veicot juridisko, ekonomisko un konkurences izvērtējumu), kā arī konsultējusies ar Konkurences padomi un biedrību “Latvijas Aviācijas Asociācija”, kā rezultātā secināts, ka līdzdalības saglabāšana pašvaldības kapitālsabiedrībā ir efektīvākais veids pašvaldības mērķu sasniegšanai un funkciju īstenošanai un pašvaldības noteikto uzdevumu izpildes nodrošināšanai, līdz ar to ir saglabājama Kapitālsabiedrības darbība esošajā statusā un ir saglabājama Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā, pamatojoties uz VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktu un 3.punktu, kā arī Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu.

Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir saglabājama, ievērojot to, ka Ventspils lidlaukam (turpmāk – Lidlauks) piešķirts valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauka statuss, kā arī ņemot vērā uzliktās sabiedriskās nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības, valsts un pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktās stratēģiskās prioritātes attiecībā uz reģionālo lidostu attīstību. No iepriekš minētā secināms, ka Kapitālsabiedrība, uzturot un attīstot Lidlauku, pārvalda īpašumu, kas ir stratēģiski svarīgs pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai un valsts drošībai, kā arī tā ar savu darbību nodrošina tādu pakalpojumu, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības teritorijas attīstībai un valsts drošībai. Vienlaikus secināms, ka Kapitālsabiedrība darbojas daļējas tirgus nepilnības apstākļos.

Jāņem vērā, ka, atsakoties no pašvaldības līdzdalības Kapitālsabiedrībā vai pilnībā, vai daļēji nododot Kapitālsabiedrības funkcijas citam pakalpojumu sniedzējam, pastāv risks, ka tādā veidā tiktu apdraudēta gan īpašuma, kas ir stratēģiski svarīgs valsts vai pašvaldības teritorijai, vai valsts drošībai pārvaldīšana, gan arī atbalsta sniegšana sabiedriski svarīgu funkciju veikšanai jeb Lidlauks varētu tikt slēgts. Tādā gadījumā tiktu apdraudēta tādu sabiedriski svarīgu funkciju nodrošināšana kā meklēšana un glābšana (ārpus lidlauka teritorijas), civilmilitārās sadarbības atbalsta sniegšana un citas sabiedriski svarīgas funkcijas. Turklāt, tā kā infrastruktūras attīstībai nozarē, kurā darbojas Kapitālsabiedrība, pastāvīgi ir nepieciešami ieguldījumi, un Kapitālsabiedrība ik gadu Ventspils lidostas darbības nodrošināšanai veic ieguldījumus, lai uzturētu Lidlauku un nodrošinātu uzliktās sabiedriskās nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības, tad, nododot Kapitālsabiedrības funkciju privātajam sektoram, pastāv risks, ka jaunais tirgus dalībnieks nespētu īsā laikā, nepārtraukti rast iespēju tādā kvalitātē, apjomā nodrošināt Kapitālsabiedrības sniegtos pakalpojumus un līdz ar to būtu apdraudēta jau iepriekš minētā valsts pārvaldes uzdevumu (sabiedriski svarīgu funkciju) veikšana. Līdz ar to būtiski ir saglabāt šo uzdevumu veikšanu Kapitālsabiedrībai.

Savu viedokli par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā un ietekmi uz konkurenci Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā sniegusi arī Konkurences padome, kas informējusi, ka tai nav iebildumu pret pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā, ņemot vērā Kapitālsabiedrības sevišķo statusu (valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauks) un Kapitālsabiedrībai uzliktās saistības, kas izriet no noslēgtā līguma starp Kapitālsabiedrību, Satiksmes ministriju, Aizsardzības ministriju, Iekšlietu ministriju un Ventspils pilsētas pašvaldību, Kapitālsabiedrības sevišķo nozīmi Valsts Robežsardzes un Latvijas Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēku darbības nodrošināšanā un citu sabiedriski svarīgu funkciju izpildi. Vienlaikus Konkurences padome norādījusi arī uz pirmsšķietamu tirgus nepilnību, tā kā Kurzemes reģionā tuvākais pieejamais lidlauks atrodas Liepājā, kā arī to, ka Kapitālsabiedrības sniegtie pamatpakalpojumi atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 3.punktam (tiek pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai). Arī biedrības “Latvijas Aviācijas Asociācijas” ieskatā, ir svarīgi saglabāt sabiedriski svarīgu funkciju veikšanu Lidlaukā, kas ir iespējams vienīgi saglabājot pašvaldības līdzdalību un valsts atbalstu visos iespējamajos veidos.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās. Līdz ar to pašvaldība, pamatojoties uz iepriekšminētajām tiesību normām, ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā, iegūstot līdzdalību pašvaldības kapitālsabiedrībā.

Atbilstoši likumā „Par pašvaldībām” 15.panta pirmajā daļā noteiktajam, pašvaldībai jāpilda tādas funkcijas kā gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību; sekmēt saimniecisko darbību pašvaldības administratīvajā teritorijā; piedalīties civilās aizsardzības pasākumu nodrošināšanā. Ventspils pilsētai saskaņā ar pašvaldības plānošanas dokumentiem kā svarīgi pilsētas attīstības faktori ir noteikti infrastruktūras kvalitāte un plašs sabiedrībai nodrošināto pakalpojumu klāsts, kā arī pievilcīga dzīves un darba telpa.

Minēto pašvaldības funkciju izpildē piedalās arī Kapitālsabiedrība, kuras darbības vispārējais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt Ventspils lidostas darbību un attīstību, uzlabojot pilsētas sasniedzamību un integrāciju TEN-T pamattīklā, nodrošinot kvalitatīvus ar aviācijas nozari saistītus pakalpojumus un turpinot veikt uzliktās sabiedriskās nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistības.

Ventspils pilsētas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentā „Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” Ventspils lidostas infrastruktūras attīstība tiek minēta kā viena no Ventspils pilsētas pašvaldības stratēģiskajām prioritātēm, izceļot lidostu kā stratēģisku objektu pie galvenajām pašvaldību sadarbības jomām, kā arī pie Ventspils pilsētas satiksmes infrastruktūras. Minētajā stratēģijā pie Ventspils pilsētas nākotnes vīzijām noteikts, ka pilsētas un tās apkāmes ekonomisko izaugsmi ir veicinājuši ātri un ērti transporta un sakaru savienojumi. Pilsētas savienojumu ar multimodālo transporta sistēmu nodrošina kvalitatīvs Eiropas nozīmes autoceļš Rīga-Ventspils, modernizēts dzelzceļš Rīga-Ventspils ar tālākiem savienojumiem uz citām pilsētām, nozīmīgu starptautiska savienojuma funkciju veic prāmju satiksme, savukārt Ventspils lidosta papildina transporta daudzveidību. Ātrus sakarus nodrošina moderna infrastruktūra, kas arī sekmējusi IKT (Informāciju un komunikāciju tehnoloģijas) nozares attīstību un aktīvu jaunāko tehnoloģiju plašu lietošanu.” Šobrīd „Ventspils pilsētas attīstības programmā 2014.-2020.gadam” kā stratēģiski svarīgu nosaka rīcības virzienu – pilsētas sasniedzamības uzlabošana un integrācija TEN-T pamattīklā. Šī rīcības virziena mērķis ir vērsts uz to, lai nodrošinātu ar Ventspils pilsētas sasniedzamību saistītās transporta infrastruktūras attīstību saskaņā ar transporta attīstības tendencēm Eiropā, tādējādi sekmējot pilsētas un tās apkārtnē reģiona ekonomisko izaugsmi.

Atbilstoši 10.08.2007. Ekonomikas ministrijas vēstulei Nr.6100-06-10604, kurā tika norādīts, ka Ventspils lidostas ekspluatācijas nodrošināšanai būtu dibināma pašvaldības kapitālsabiedrība, un atbilstoši Satiksmes ministrijas programmai „Par regulāro iekšzemes gaisa pārvadājumu attīstības programmu 2007.-2013.gadam”(Nr.VSS-1113), lai nodrošinātu lidostas gatavību regulārās aviosatiksmes apkalpošanai, pamatojoties uz saimnieciskās darbības principiem, nolūkā sagatavot Ventspils lidostu Satiksmes ministrijas ierosinātai Latvijas reģionālo lidostu apvienošanai (Satiksmes ministrijas 28.08.2007. rīkojums Nr.115), Ventspils pilsētas pašvaldība 2007.gadā, Ventspils pilsētas pašvaldības iestādes „Komunālā pārvalde” reorganizācijas rezultātā, pārveidoja tās struktūrvienību „Ventspils lidosta” par Kapitālsabiedrību. Tās galvenie darbības virzieni ir saistīti ar gaisa transporta palīgdarbību, nekustamā īpašuma (lidostas teritorijas) izīrēšanu, iznomāšanu un pārvaldīšanu.

Esošās Lidlauka apliecības Nr.LVA-11 ietvaros Lidlaukā ir atļauti vispārējās aviācijas lidojumi un speciālie aviācijas darbi, kā arī aviācijas meklēšanas un glābšanas darbi, kurus veic Valsts robežsardzes un Latvijas Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēku gaisa kuģi, saskaņā ar vizuālajiem lidojumu noteikumiem dienā un naktī. Lidlauka tehniskie parametri ļauj apkalpot gaisa kuģus, kuru maksimālā pacelšanās masa nepārsniedz 30 tonnas.

Kapitālsabiedrība darbojas gan valstij, gan Ventspils pilsētas pašvaldībai stratēģiski svarīgā nozarē. Uz to norāda vairāki valsts un pašvaldības plānošanas dokumenti, kā arī pieņemtie normatīvie akti un līgumi:

- 1) Ventspils lidlauks (ICAO kods: EVVA) ir valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauks, kura īpašnieks un apsaimniekotājs ir Kapitālsabiedrība. 05.07.2011. tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.536 “Noteikumi par sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Ventspils lidosta” lidlauka statusu, lidlauka teritorijas robežām un šīs teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu”, ar ko Ventspils lidlaukam (turpmāk – Lidlauks) tika noteikts valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauka statuss, kā arī lidlauka teritorijas (arī turpmākai attīstībai nepieciešamās teritorijas) robežas un šīs teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu. Tādējādi Ministru kabinets ir apliecinājis Ventspils lidostas valstisko nozīmīgumu, kā arī lidlauka attīstības nepieciešamību sabiedrības vajadzībām un valsts, tās reģionu sasniedzamības un attīstības nodrošināšanai. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauks ir stratēģiski svarīgs, civilās aviācijas infrastruktūras attīstībai un sabiedrības interešu nodrošināšanai vajadzīgs lidlauks, kurā tiek nodrošināti nepieciešamie augstas kvalitātes un drošības standarti;
- 2) Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam ir paredzēts, ka ir nepieciešams uzlabot valsts reģionu sasniedzamību un noteikts, ka „Latvijas reģionālās attīstības veicināšanai nepieciešams izmantot Liepājas, Ventspils un Daugavpils lidostu potenciālu. Tām jākalpo kā Baltijas jūras reģiona mēroga gaisa satiksmes mezgliem, nodrošinot gaisa satiksmi ar citām Baltijas jūras reģiona galvaspilsētām un lielākajām pilsētām, tāpēc nākotnē tās jāveido par nacionālas nozīmes lidostām. Nacionālo lidostu attīstība būs svarīga tūrisma un uzņēmējdarbības veicināšanai ne tikai reģionālā un nacionālā līmenī, bet arī transnacionālai sadarbībai”;
- 3) Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentā „Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” Ventspils lidostas infrastruktūras attīstība tiek minēta kā viena no Ventspils pilsētas pašvaldības stratēģiskajām prioritātēm, izceļot lidostu kā stratēģisku objektu pie galvenajām pašvaldību sadarbības jomām, kā arī pie Ventspils pilsētas satiksmes infrastruktūras.;
- 4) Saskaņā ar reģionālās nozīmes stratēģisko dokumentu „Kurzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030.gadam” Ventspils ir minēta kā starptautiskas nozīmes (Baltijas jūras reģiona līmeņa) centrs, nacionālas nozīmes attīstības centrs Latvijā, kā pilsēta ar potenciālu avio transporta attīstību – tā veido Kurzemes pakalpojumu un transporta telpiskās struktūras mugurkaulu. Ventspils minēta kā viena no sastāvdaļām, kas veido Kurzemes transporta pamatinfrastruktūru. Starptautiski Ventspils iekļauta TEN-T Eiropas transporta pamattīklā. Šajā stratēģijā minēts, ka Ventspils lidosta ir TEN-T visaptverošā tīkla elements, kas ilgtermiņā nodrošinās reģiona starptautisko sasniedzamību, un ka turpināsies nosēšanās laukumu/mazo lidostu attīstība, kam būs tūristus apkalpojoša un operatīvā transporta – glābšanas, medicīnas, aizsardzības funkcijas. Saskaņā ar „Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2015.-2020.gadam” rīcības virzienu „Multimodālas transporta sistēmas attīstība un iekļaušanās Eiropas vienotajā transporta telpā”, kā šī rīcības virziena atbalstāmās darbības tika noteikta lidostu attīstība (šobrīd ir uzsākta Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrāde).
- 5) Kapitālsabiedrības darbība un tās sniegtie pakalpojumi jau gadiem ir stratēģiski svarīgi Latvijas valstij to funkciju izpildē – robežsardzes krasta apsardzes nodrošināšanā, jūras akvatorijas novērošanā vides aizsardzības interesēs, kā arī atbalsta punkts aviācijas glābšanas un meklēšanas operatīvo uzdevumu izpildē Kurzemes reģionā, un šim mērķim Lidlauka darbības nodrošināšanai tiek piesaistīts publiskais finansējums, ko apliecina 2012.gadā starp Ventspils pilsētas pašvaldību,

Kapitālsabiedrību un Satiksmes ministriju uz 3 gadiem noslēgtais līgums par sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu, savukārt 24.11.2015. starp Kapitālsabiedrību, Satiksmes ministriju, Aizsardzības ministriju, Iekšlietu ministriju un Ventspils pilsētas domi tika noslēgts līgums par sabiedriski svarīgu funkciju veikšanas atbalsta saistību uzlikšanu Kapitālsabiedrībai ar mērķi nodrošināt atbalstu tādu sabiedriski svarīgu funkciju veikšanai kā - meklēšana un glābšana, civilmilitārās sadarbības atbalsta sniegšana, kā arī citām sabiedriski svarīgām funkcijām, kas aptver jūras akvatorijas apsekošanu, medicīniska nolūka gaisa pārvadājumus, aviācijas palīdzības sniegšanu iedzīvotājiem, stihisku nelaimju (katastrofu) seku likvidēšanu (nelaimes skarto rajonu apsekošana, novērošana, iedzīvotāju evakuēšana, pārtikas produktu, apģērbu, medikamentu, aprīkojuma, būvmateriālu un citu materiālu piegādes), valsts pārvaldes iestāžu kopīgās mācības, kurās iesaistīti arī to rīcībā esošie gaisa kuģi, un meža dzīvnieku vakcināciju. Valsts un pašvaldības institūciju finansējums tiek piešķirts saskaņā ar Ministru kabineta 28.07.2015. noteikumiem Nr.429 "Sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas saistību uzlikšanas kārtība valsts nozīmes civilās aviācijas lidlaukam".

Papildus augstāk minētajos līgumos noteiktajiem uzdevumiem, Kapitālsabiedrība, nodrošinot nošķirtu finansējuma uzskaiti, veic arī citu darbību (piemēram, iznomā telpas, zemi, teritoriju). Telpu nomas pakalpojumus Kapitālsabiedrība veic organizācijām, kas veic nozīmīgas valsts funkcijas (VAS "Latvijas gaisa satiksme", kas nodrošina klientus ar aeronavigācijas pakalpojumiem, Nacionāliem bruņotiem spēkiem, kas veic gaisa telpas novērošanu, Valsts Robežsardzes postenis).

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka gaisa satiksmes nodrošināšana (vispārējās aviācijas un speciālo aviācijas darbu nodrošināšana) Ventspils lidostā ir svarīgs nosacījums Ventspils pilsētas pašvaldības, reģiona un valsts ilgtspējīgai attīstībai. Ievērojot nacionālajos normatīvajos aktos nostiprināto aviācijas nozares un drošības jomu, kā arī ievērojot reģionālās un pašvaldības plānošanas dokumentu stratēģiju un rīcības virzienus šajā jomā, tiek apliecināts atbalsts pašvaldības un valsts iesaistei lidostas attīstībā un Kapitālsabiedrībai ir būtiska loma šo mērķu sasniegšanai.

Ņemot vērā augstāk minēto, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Ventspils pilsētas domes Likumības komisijas 2020.gada 8.oktobra ieteikumu, Ventspils pilsētas domes Ekonomikas un budžeta komisijas 2020.gada 14.augusta ieteikumu un Ventspils pilsētas domes Finanšu komitejas 2020.gada 15.oktobra atzinumu,

Ventspils pilsētas dome nolemj:

Saglabāt Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību SIA „Ventspils lidosta”, ņemot vērā, ka īstenojas Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punkta un 3.punkta nosacījumi.

Sēdes vadītājs,
Domes priekšsēdētāja 1.vietnieks
infrastrukturā jautājumos

J.Vītoliņš